

Bruxelles, 3. listopada 2025.
(OR. en)

13260/25

LIMITE

ECOFIN 1247

ENV 894

CLIMA 371

FIN 1118

EIB

ECB

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Financiranje borbe protiv klimatskih promjena
– nacrt zaključaka Vijeća o financiranju borbe protiv klimatskih promjena

NACRT ZAKLJUČAKA VIJEĆA IZ 2025.
O MEĐUNARODNOM FINANCIRANJU BORBE PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

1. SA ZABRINUTOŠĆU PRIMA NA ZNANJE nalaze izvješća Svjetske meteorološke organizacije o desetljetnom stanju klime za 2025. da je 2024. bila najtoplija dosad zabilježena godina, pri čemu je globalna prosječna temperatura blizu površine procijenjena na $1,55\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 0,13\text{ }^{\circ}\text{C}$ iznad polazne vrijednosti u razdoblju 1850. – 1900. te ISTIČE istraživanje Eurobarometra iz 2025., prema kojem 85 % Europljana smatra da su klimatske promjene ozbiljan problem;
2. PONOVRNO POTVRĐUJE predanost Europske unije dugoročnom temperaturnom cilju od $1,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ iz Pariškog sporazuma. IZRAŽAVA zabrinutost zbog znatnih i sve većih troškova povezanih s izostankom globalnog djelovanja u pogledu klimatskih promjena. U tom kontekstu NAGLAŠAVA da su hitno potrebni kontinuirani domaći naponi te da su multilateralno djelovanje i međunarodna suradnja ključni za rješavanje globalne klimatske krize uz istodobno poticanje stvarnih gospodarskih prilika i održivog rasta. POZIVA sve stranke da do konferencije COP 30 podnesu nacionalno utvrđene doprinose s ambicioznim ciljevima apsolutnog smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu koji obuhvaćaju sve stakleničke plinove, sektore i kategorije, u skladu s dugoročnim temperaturnim ciljem od $1,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, ishodom prvog globalnog pregleda stanja i najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama;
3. NAGLAŠAVA da je financiranje borbe protiv klimatskih promjena i dalje ključno u kontekstu poboljšanog domaćeg i multilateralnog djelovanja u području klime te ISTIČE važnost osiguravanja njegove troškovne učinkovitosti i djelotvornosti u ostvarivanju rezultata i učinka na terenu smislenim djelovanjem u području klime te transparentnom i uključivom provedbom. PODSJEĆA na postizanje zajedničkog cilja mobilizacije 100 milijardi USD godišnje za financiranje borbe protiv klimatskih promjena za zemlje u razvoju i znatan doprinos EU-a i njegovih država članica u tom pogledu. PONOVRNO POTVRĐUJE svoju predanost nastavku ostvarivanja tog cilja do 2025. i POZIVA treće zemlje da također doprinesu zajedničkom cilju;

4. PONOVO POTVRĐUJE odlučnost EU-a i njegovih država članica da odgovore na potrebu da se do 2025. udvostruče pružanje i mobilizacija zajedničkih financijskih sredstava razvijenih zemalja namijenjenih zemljama u razvoju za prilagodbu klimatskim promjenama u odnosu na sredstva dodijeljena 2019. i POTVRĐUJE da je doprinos razvijenih zemalja 2022. dosegnuo iznos od 32,4 milijarde USD. POZIVA na daljnje jačanje sinergije među programima za financiranje borbe protiv klimatskih promjena, bioraznolikost i održivo upravljanje zemljištem;
5. POZDRAVLJA odluku o novom zajedničkom kvantificiranom cilju za financiranje borbe protiv klimatskih promjena, donesenu na 6. konferenciji stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma (CMA6). PODSJEĆA na odluku kojom se utvrđuje cilj za potporu djelovanju stranaka koje su zemlje u razvoju u području klime od najmanje 300 milijardi USD godišnje do 2035. iz različitih izvora, javnih i privatnih, bilateralnih i multilateralnih, uključujući alternativne izvore financiranja, u kontekstu smislenih i ambicioznih mjera ublažavanja i prilagodbe te transparentnosti provedbe. ISTIČE da se, s obzirom na to da razvijene zemlje preuzimaju vodeću ulogu, odlukom o novom zajedničkom kvantificiranom cilju predviđa proširenje opsega doprinositelja za cilj od 300 milijardi USD. PREPOZNAJE dobrovoljni doprinos stranaka koje su zemlje u razvoju i dobrovoljnu namjeru stranaka da uračunaju sve odljeve povezane s klimom i financijska sredstva povezana s klimom koja mobiliziraju multilateralne razvojne banke za postizanje cilja te POZIVA sve aktere koji to mogu učiniti da pojačaju napore za povećanje financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena i doprinesu novom zajedničkom kvantificiranom cilju, u skladu s razvojem odgovornosti i sposobnosti. PRIMA NA ZNANJE da se odlukom o novom zajedničkom kvantificiranom cilju pruža okvir za novi i holistički pristup jačanju globalnih napora u financiranju borbe protiv klimatskih promjena;

6. NAGLAŠAVA odlučno domaće i međunarodno djelovanje EU-a koje se proteže od oblikovanja politika do ulaganja i koje doprinosi globalnom financiranju i globalnim rješenjima za otklanjanje utjecaja klimatskih promjena. PODSJEĆA da su EU i njegove države članice, zajedno s Europskom investicijskom bankom (EIB), najveći pružatelji međunarodnih javnih financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena, s visokim udjelom povlaštenog financiranja i mješovitog financiranja. PREPOZNAJE da je međunarodno javno financiranje borbe protiv klimatskih promjena, uključujući izrazito povlašteno financiranje, i dalje ključno za pružanje potpore ranjivim zemljama i zajednicama, posebno onima koje imaju ograničene kapacitete za prilagodbu klimatskim promjenama i koje su nerazmjerno pogođene njihovim učincima, prije svega u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju. PREPOZNAJE važnu ulogu vertikalnih fondova za klimu i okoliš u tom pogledu te PODSJEĆA na odluku o novom zajedničkom kvantificiranom cilju u vezi s time da se najkasnije do 2030. ulože naponi kako bi se barem utrostručio godišnji odljev iz multilateralnih fondova za klimu u odnosu na razine iz 2022.;
7. ISTIČE da su od 2019. do 2023. EU i njegove države članice povećali svoj međunarodni financijski doprinos prilagodbi klimatskim promjenama za zemlje u razvoju za 75 %, dok su se financijska sredstva EIB-a za prilagodbu namijenjena zemljama u razvoju učetverostručila od 2022., dosegnuvši 31 % njegova financiranja za klimatsku i okolišnu održivost izvan EU-a 2024. PONOVRNO POTVRĐUJE trajnu predanost EU-a podupiranju i ubrzavanju zajedničkih napora za mjere prilagodbe, posebno podupiranjem ranjivih zemalja u prilagodbi učincima klimatskih promjena, među ostalim odgovaranjem na potrebe i prioritete koje su u dijalozima donatora naveli naši partneri iz zemalja u razvoju;
8. POZDRAVLJA znatan tekući napredak rada u okviru Fonda za odgovor na gubitak i štetu, uključujući razvoj modaliteta provedbe iz Barbadosa i dodjelu sredstava u početnoj fazi u iznosu od 250 milijuna USD za 2025./2026., uz minimalnu donju granicu za dodjelu od 50 % za male otočne države u razvoju i najmanje razvijene zemlje. NAPOMINJE da su se EU i njegove države članice obvezali na financijska sredstva u iznosu od otprilike 68 % dosadašnjih ukupnih obveza Fonda;

9. POZDRAVLJA odluku o novom zajedničkom kvantificiranom cilju kojom se svi akteri pozivaju na suradnju kako bi se omogućilo da se financijska sredstva iz svih javnih i privatnih izvora namijenjena zemljama u razvoju za djelovanje u području klime povećaju na najmanje 1,3 bilijuna USD godišnje do 2035. te u tom pogledu PREPOZNAJE napore predsjedništava konferencija COP 29 i COP 30 usmjerene na Plan od Bakua do Beléma, čiji je cilj mobilizacija tih 1,3 bilijuna USD; SA ZANIMANJEM IŠČEKUJE suradnju sa svim akterima kako bi se utvrdila djelovanja i mjere kojima se doprinosi oslobađanju financiranja od 1,3 bilijuna USD, posebno s ciljem mobilizacije dodatnih privatnih financijskih sredstava za zemlje u razvoju; POZIVA na poduzimanje takvih djelovanja i mjera kako bi se oslobodili novi izvori financiranja za djelovanje u području klime, olakšala mobilizacija domaćih resursa i uklonile prepreke za pristup financiranju borbe protiv klimatskih promjena, uzimajući pritom u obzir različite nacionalne apsorpcijske i provedbene sposobnosti;
10. SA ZANIMANJEM IŠČEKUJE Plan od Bakua do Beléma koji odražava hitnu potrebu i transformacijski potencijal za oslobađanje znatno više privatnog kapitala za djelovanje u području klime te njegovu ulogu u ubrzavanju potrebnih ulaganja u zelenu tranziciju svih gospodarstava. NAGLAŠAVA da su za privlačenje privatnih ulaganja potrebna poticajna okruženja na svim razinama, uključivanje klimatskih pitanja i instrumenata u makroekonomske, fiskalne i financijske politike i instrumente te poticanje interoperabilnosti domaćih i međunarodnih financijskih sustava. To bi moglo uključivati, među ostalim, određivanje cijena ugljika, reforme subvencija za fosilna goriva, financijske propise, usporedive i pouzdane financijske informacije povezane s klimatskim promjenama, javna ulaganja, održive postupke javne nabave i razvoj vjerodostojnih i ambicioznih nacionalnih klimatskih planova koji se temelje na čvrstim strategijama ulaganja i troškovno učinkovitim planovima provedbe. NAGLAŠAVA važnost upravljanja i tranzicijskim i fizičkim rizicima za održavanje stabilnosti financijskog sustava, među ostalim daljnjim razmatranjem integracije klimatskih rizika u bonitetne okvire, s obzirom na to da zemlje prelaze na nultu neto stopu emisija. SA ZANIMANJEM IŠČEKUJE razmatranje tih elemenata u okviru Plana;

11. POZDRAVLJA globalne napore za razvoj i jačanje čimbenika koji omogućuju financiranje borbe protiv klimatskih promjena, što se, među ostalim, odražava u radu skupine G-20, Koalicije ministara financija za djelovanje u području klime i drugim inicijativama. PRIMA NA ZNANJE rad kruga ministara financija na konferenciji COP 30 te prioritete i očekivane ishode tog rada. ISTIČE važnost pojačane suradnje između multilateralnih razvojnih banaka, nacionalnih razvojnih banaka, institucija za financiranje razvoja i multilateralnih fondova za borbu protiv klimatskih promjena, u skladu s Akcijskim planom za komplementarnost i usklađenost pokrenutim na konferenciji COP 29 i radom Radne skupine skupine G-20 za održivo financiranje na jačanju međunarodne strukture financiranja borbe protiv klimatskih promjena kako bi se povećali učinak, učinkovitost i sposobnost multilateralnih fondova za borbu protiv klimatskih promjena radi mobilizacije privatnih ulaganja;
12. NAGLAŠAVA da javne financije, uključujući povlaštene javne financije i potporu izvoznim kreditima, pospješuju oslobađanje privatnih tokova. PODSJEĆA na strateški pristup EU-a i njegovih država članica javnim financijama, koji uključuje upotrebu financijskih instrumenata, kao što je Europski fond za održivi razvoj plus, kako bi služili kao platforme za kataliziranje financiranja; unapređenje rada na globalnoj inicijativi za zelene obveznice kako bi se objedinila javna sredstva i privatni kapital radi povećanja tržišta zelenih obveznica u zemljama s niskim i srednjim dohotkom; ili sudjelovanje u okviru strategije EU-a Global Gateway, koja nudi niz instrumenata podjele rizika u iznosu do 40 milijardi EUR za poticanje velikih ulaganja u partnerskim zemljama, u okviru pristupa Tima Europa;
13. NAGLAŠAVA da, kako bi se dodatno povećala financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena, financijski tokovi moraju se uskladiti s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene te da se reforma financijske strukture mora nastaviti u svakoj zemlji, kao i na međunarodnoj razini. POZIVA sve aktere, uključujući središnje i lokalne vlasti, međunarodne financijske institucije, nacionalne razvojne banke, filantropie i filantropske organizacije, privatne i institucionalne ulagače, da zajedno rade na ostvarivanju tog cilja, u skladu sa svojim mandatima. POZDRAVLJA rad obavljen u kontekstu dijaloga iz Sharm el-Sheikha, kojim je produbljeno razumijevanje članka 2. stavka 1. točke (c) i njegova odnosa s člankom 9. Pariškog sporazuma te SA ZANIMANJEM IŠČEKUJE da stranke prihvate to novo razumijevanje njegovih ključnih elemenata i odluče o konkretnom daljnjem postupanju u vezi sa člankom 2. stavkom 1. točkom (c) na sastanku CMA7;

14. NAGLAŠAVA ključnu ulogu multilateralnih razvojnih banaka i drugih međunarodnih financijskih institucija u povećanju financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena iz svih izvora i ispunjavanju njihovih relevantnih obećanja i obveza te POZIVA sve dioničare da podrže potrebno jačanje multilateralnih razvojnih banaka kako bi se ostvarili ciljevi Pariškog sporazuma za ubrzavanje provedbe globalnog djelovanja u području klime. Snažno PODUPIRE njihovu aktualnu reformu provedbom plana skupine G-20 za poboljšanje, povećanje i veću učinkovitost multilateralnih razvojnih banaka. Time će se zemljama pomoći da bolje ostvare ciljeve održivog razvoja i potaknu ulaganja smanjenjem rizika projekata, pružanjem rješenja za mješovito financiranje, financiranjem u lokalnoj valuti, rješenjima za zaštitu od valutnog rizika, povećanjem transparentnosti njihovih podataka o kreditnom riziku i poboljšanjem povlaštenih zajmova, čime će se potaknuti velika privatna ulaganja, uz istodobnu zaštitu dugoročne financijske stabilnosti multilateralnih razvojnih banaka i pouzdanih kreditnih rejtinga. PONOVRNO POZIVA multilateralne razvojne banke da što prije postupno ukinu financiranje povezano s fosilnim gorivima u okviru usklađivanja s ciljevima Pariškog sporazuma te da sveobuhvatno izvješćuju o naporima i napretku u tom kontekstu;
15. NAGLAŠAVA da je potrebno dodatno istražiti inovativne mogućnosti za proširenje izvora povlaštenog financiranja za djelovanje u području klime, posebno za prilagodbu, među ostalim s pomoću instrumenata kao što su određivanje cijena ugljika, pristojbe za provedbu djelovanja u području klime i povećanje poticaja za zaštitu okoliša za nultu neto stopu emisija. POZDRAVLJA znatan napredak koji su stranke ostvarile na temelju okvira Međunarodne pomorske organizacije za nultu neto stopu emisija radi potpore prelasku pomorskog sektora na pomorski promet s niskom razinom emisija putem inovacija, financiranja i međunarodne suradnje te njegov potencijal za mobilizaciju inovativnih izvora financiranja za djelovanje u području klime. PRIMA NA ZNANJE rad Radne skupine za globalne solidarne doprinose, čiji je cilj utvrditi i razviti inovativne izvore financiranja za pomoć u suočavanju s društvenim i klimatskim izazovima, posebno za najranjivije zemlje. PRIMA NA ZNANJE ishode Konferencije UN-a o financiranju razvoja koja se 2025. održala u Sevilli, posebno u vezi s inovativnim instrumentima kao što su zelene obveznice, unaprijed dogovoreno financiranje odgovora na katastrofe i dužnički instrumenti povezani s klimom;

16. POZIVA Europsku komisiju da dostavi pregled međunarodnih financijskih tokova iz EU-a za 2024. za borbu protiv klimatskih promjena, među ostalim iz njegovih država članica i Europske investicijske banke, kako bi ga Vijeće potvrdilo prije 30. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (COP 30).
-